

Umut Oran
Basın Açıklaması
07.11.2014

Gaz-Fren Tartışmasına Davutoğlu Noktayı Koydu Ekonomiyi Gaza Boğdu!

2 milyon Suriyeli programın neresinde, peki Gümrük Birliği donacak mı gerçekten?

Vaat ve temenni çok, somut araçlar ortada yok. Bu programla yapısal dönüşüm zor.

Ekonomide dengeler hızla bozulurken AKP hükümeti, yaklaşan genel seçim öncesi “Ekonomide yeni bir hamle ve atılım dönemi” algısı için sözde “dönüşüm” programı açıkladı. “Cumhuriyet tarihinin en büyük hamlesi ” iddiasıyla açıklanan 9 maddelik ilk parti hedefler, zaten yıllardır Kalkınma Planı, OVP, Yıllık Program vb. metinlerde yer alan kalıp sözler, klişe vaatler; AKP’nin 12 yıldır söyleyip de yapmadığı ya da tersini yaptığı işlerden oluşuyor. Ortada yeni bir şey yok. Bol vaat var ama somut bir eylem planı da; araçlar da herhangi bir takvim de yok.

Davutoğlu ve bakanların yaptığı açıklamalar, samimiyetten uzak ve tamamen algı yönetimine yönelik bulunuyor. Anlaşıldığı kadarıyla sadece; “Ekonomide kriz tehdidi hızla büyürken, ‘**panik yok, duruma hakimiz**’ mesajı vermek” ve “Ekonomide yeni bir hamle ve atılım dönemi **algısı yaratma** temelinde 2015 genel seçimlerine yönelik propaganda sürecini başlatmak” kaygısını taşıyorlar

Davutoğlu’nun açıkladığı hedefler, zaten hükümetin rutin yıllık plan ve programlarında yer alan kalıp sözlerden; AKP’nin 12 yıldır söyleyip de yapmadığı, yapamadığı, ya da tersini yaptığı işlerden oluşuyor. **Söylenenler “cek-cak” şeklinde vaat ve temenni niteliğinde...**

Ortada yeni ve somut bir şey yok. Bol vaat ve temenni var ama bir eylem planı da; bunlar için ortaya konulmuş somut araçlar da herhangi bir takvim de yok.

BU PROGRAMLA DÖNÜŞÜM MÜMKÜN MÜ?

Öncelikle gerçekte yeni bir ekonomik model, yapısal reform çerçevesi ya da gerçek işlevsel bir program ortada yok. Hükümetin zaten yapması gereken işler, kamuoyuna bir “dönüşüm programı” olarak sunuluyor.

Başbakan, cari açığın kaynağını oluşturan ithalata bağımlılığın azaltılacağını, cari açık/GSYH oranının dört yılda yüzde 5.2’ye çekileceğini söylüyor, ihracatın ithalata karşılama oranını yüzde 70’e çıkarmayı vaat ediyor. AKP, 12 yıllık iktidarında bunun tersini yaptı, Türkiye’yi sıcak para ile yönetti, tüketim ekonomisi ve ithalata bağımlılığı patlattı. Sanayide ithal girdi bağımlılığı tavan yaptı. GSYH’nin yüzde 10’una kadar yükselen cari açık belasını başımıza AKP sardı. Türkiye ekonomisi dış kaynağa aşırı bağımlı hale geldi, AKP ekonomide sıcak para dışında bir oyun geliştiremedi. Şimdi ise Fed kararları ile küresel para musluklarının tümünden kısılmasıyla, el parası ile saltanat, borçla hovardalık dönemi bitti. Başbakan ise 12 yıldır yaptıklarının tersini yapacaklarını söylüyor. Peki, nasıl yapacaklar? İşte o ortada yok. İki yıl önce de yerli ara malı kullanımını özendirmeye yönelik Girdi Tedarik Sistemi ve kamu ihalelerinde yurt içi tedarik için teşvik açıklamışlardı, ancak bir arpa boyu yol alınamadı. 2011-2014 Sanayi Strateji Belgesi’nde Türkiye için uygulanacak stratejinin uzun dönemli vizyonu “Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde, Avrasya’nın üretim üssü olmak” şeklindeydi. Hükümet bu iddiasını sürdürüyor mu? Yeni programda da bu hedef yer alıyor mu? Bundan

sonra bu konuda nasıl bir yol izlenecek? Genel anlamda cari açığı küçültmek için tüketim ekonomisinden üretim ekonomisine nasıl geçilecek? Bunun somut araçları ve yöntemleri ortada bulunmuyor.

Dört yıl içinde GSYH'yi 1.3 trilyon dolara, kişi başına milli geliri 16 bin dolara çıkarma; işsizliği yüzde 7'ye çekme hedefleri de altı doldurulamadığı için havada kalıyor. 2013'te 822 milyar dolara düşen GSYH, bu yıl 800 milyar dolara doğru iniyor. Kişi başına GSYH 10 bin doların altına iniyor, işsizlik çift haneye gidiyor. Ekonominin gidişatı ile Başbakan'ın temennileri uyumuyor. Ekonomide temel göstergeler hızla kötüleşirken, hükümet mesnetsiz vaat ve temennilerle pembe tablo çiziyor.

Başbakan 12 yıldır yaptıklarının tersini yapacaklarını söylüyor. *Peki, nasıl yapacaklar, işte o ortada yok.* Bundan sonra ekonomide nasıl bir yol izlenecek. Üretim ekonomisine nasıl geçilecek? Bunun somut araçları ve yöntemleri ortada bulunmuyor. Yeni bir ekonomik model ortaya koymadan “Yapacağız, edeceğiz” demek tamamen algı yönetimine, göz boyamaya yönelik.

Söylenenlerle gerçekler birbirine uymuyor. Çözüm süreci kapsamında Doğu ve Güneydoğu'da güven ortamının sağlanması ile oralarda çok ciddi bir ekonomik canlanma görüldüğü iddia ediliyor. Oysa bölge illerinin ekonomisi durma noktasına gelmiş bulunuyor. 2012'de çıkarılan teşvik yasası ile bu bölgenin teşvikte kâğıt üzerinde öncelikli kılındığı doğru. Ancak iç siyaset, dış politika ve genel ekonomideki yapısal sorunlar devam ederken, Doğu ve Güneydoğu'ya yatırımları artması mümkün olmuyor. Bölgenin yatırımlardan aldığı pay artmıyor, işsizlik ve yoksulluğun pençesindeki bu bölge göç vermeye devam ediyor. Hükümet, bölgede huzur ve istikrarı tesis edemiyor. **GAP yatırımları ihmal ediliyor.** Bölgeler arası gelişmişlik uçurumu kapanmıyor, daha da büyüyor.

2 MİLYON SURİYELİ PROGRAMIN NERESİNDE?

Ortadoğu'da yaşanan savaş ve istikrarsızlık, bölge illerinin ekonomisine ciddi darbe vuruyor. AKP'nin yanlış dış politikaları sonucu maruz kaldığımız 2 milyon dolayındaki **Suriyeli mülteci**, Türkiye'nin sosyoekonomik dengesini bozuyor, uzun dönemde ciddi sorunlara kaynaklık edecek potansiyel oluşturuyor. Mültecilerin yoğun olarak bulunduğu bölge ve sınır illerinde işsizlikte patlama yaşanıyor, sosyoekonomik sorunlar hızla büyüyor. Bu konularda da somut bir önlem ortada gözüküyor.

GÜMRÜK BİRLİĞİNİ DONDURUYOR MUSUNUZ?

AB Bakanı Volkan Bozkır, ABD ile AB arasında imzalanacak Trans Atlantik Ticaret İşbirliği Anlaşması ile Türkiye'nin yılda 3 milyar dolar kayba uğrayacağına dikkat çekerek, bu anlaşmaya “*Gümrük birliği ülkelerine uygulanır*” maddesi konulmazsa gümrük birliğinin dondurulacağını açıklamıştı. Bu konuda karar verildi mi? Gümrük birliğinden çıkılırsa bunun getirisi-götürüsü ne olur? Açıklanan program, bu seçeneği içeriyor mu? Hedefler, bu ihtimalden bağımsız mı oluşturuldu? Hükümet bu konulara açıklık getirmelidir. AB ile aramızdaki gümrük birliği dolayısıyla AB'nin serbest ticaret anlaşması yaptığı ülkeler Türkiye'ye sıfır gümrükle ihracat yapıyor. Türkiye'nin aynı ülkelerle serbest ticaret anlaşması yoksa bizim onlara ihracatımız ise gümrük vergisine tabi oluyor; aleyhimize bir durum oluşuyor. Dış ticaretimizdeki toplam payı yüzde 60'a varan AB ve ABD arasında imzalanacak anlaşma bu açıdan önemli.

MİLYONLARCA VATANDAŞA ZULÜM DÜZENLEMELERİ...

Açıklanan program, “dönüşüm” imajı ile kamuoyunun algısını çarpıtırken, milyonlarca yurttaşın hayatını zorlaştıracak düzenlemeler içeriyor. Metro, tren gibi raylı sistem hattındaki okul, üniversite, işyeri servisleri kaldırılıyor. Hükümet, Kızılay, Taksim gibi kent merkezlerine girecek araçlardan para almaya hazırlanıyor.

Daha da önemlisi, açıklanan sözde dönüşüm programında, **insani boyut, sosyal ve çevre boyutu yok. EŞİTSİZLİK, İŞSİZLİK, YOKSULLUK SORUNLARINA ÇÖZÜM YOK**

Türkiye ekonomide ciddi tehditlerle karşı karşıya...

Makroekonomik göstergeler giderek bozuluyor.

Halkın ekonomisi daha da kötüleşiyor; enflasyon hızlı artıyor, gelirler reel olarak aşınıyor, hayat pahalılığı, geçim sıkıntısı artıyor.

Gelir dağılımı hızla bozuluyor; zengin-yoksul uçurumu derinleşiyor.

İşsizlikteki artış ivme kazanıyor.

Bu ortamda Türkiye yaklaşık 6 ay sonra bir genel seçime gidiyor. Bu seçime AKP yeni genel başkanı ile giriyor. AKP'nin bu süreçte ekonomideki sorunları gizleyip, tam tersine kamuoyunda “kalkınma, ilerleme, atılım” algısı yaratması gerekiyor.

Bu nedenle zaten yıllardır Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program, Yıllık Program vb. metinlerde yer alan klişe vaatler, kalıp sözler, yeni bir dönüşüm programı gibi sunularak göz boyanıyor. Bayatlamış vaat ve temenniler, temcit pilavı gibi ısıtılıp servis ediliyor. AKP'nin neredeyse her adımı, sözü ve girişimi gibi bu da tamamen bir algı yönetimine yönelik bulunuyor.

İşin özü; boş yere heyecanlanmaya, umutlanmaya gerek yok. Sadece AKP, 2015 seçimlerine yönelik propaganda kampanyasını başlatmış bulunuyor.